

EEN BRIEF VAN JOOPIE

OORLOGSCORRESPONDENT

Dat het pad van een oorlogscorrespondent niet altijd over rozen ging en zelfs niet langs rozen, dat wist ik reeds vóór ik het baantje op mij nam.

Niet iedereen is er voor geschikt. Ik heb een collega ontmoet, die mij een raadsel toeschijnt. Hij is een Hollander, maar hij is Duitscher geweest. Vroeger heeft hij veel paard gereden, zelfs een militaire jachtrit gewonnen en daarom kan hij heel slecht fietsen. Het gevolg is, dat hij in een auto gaat zitten en er niet uitkomt, te nauwernood om allerlei dingen te telegraferen die hij niet gezien heeft.

„Kijk eens Joopie,” zei-ie tegen me, „niemand kan nagaan of wat ik sein de waarheid is en bij gebrek aan nieuws is een mooie leugen net zooveel waard als een goed bericht.”

Nou dacht ik, in mijn eenvoud, dat dit een journalistenmoraal was, die in Nederland al lang tot de overwonnen standpunten behoorde. Mijn vrouw ook — ik bedoel dat zij het daarover geheel met mij eens is.

„Jij seint en je schrijft niets,” heeft zij gezegd, „of ik moet het gezien of gehoord hebben.”

Dat is duidelijk!

Ik heb mij er trouwens naar gedragen. En dat kon te eerder, omdat mijn echtgenoot uitstekende informatie kreeg van de Duitse officieren die wij spraken. Zij weet nu precies waar je in Keulen de echte eau de cologne moet kopen en dat je bij Tietz betere zijden blouses kunt krijgen dan bij Wertheim, maar dat in het restaurant van den laatste de geslagen room bij de Apfelkuchen veel beter is dan bij den eerste. Dat laatste verzekerde een kapitein, Herr Hauptmann zeiden ze tegen 'm, aan wien mijn vrouw had gevraagd of 't waar was dat alle officieren corsetten dragen (zij is van de reform). De reus van 'n kerel lachte eens goedig. Het is onbegrijpelijk dat 'n man, die slagroom eet, plezier heeft om op 'n slagveld te wezen, maar je kon zien dat hij er liefhebberij in had. Voor een Hollandsche cigaret ('t was een Engelsche, maar dat zei ik 'm niet!) die ik hem aanbood, was hij zeer erkentelijk, maar ik kon hem zelfs voor een doosje vol niet bewegen om me eens de brug over de Maas bij Visé heel van dichtbij te laten zien.

Hij dacht misschien dat ik 't wou afkijken en dat werkte een beetje op mijn nationaliteitsgevoel.

„Hoor eens, capitano,” zei ik, „wij Hollanders hebben ongeveer aan de heele wereld geleerd hoe je 'n brug over een breed water moet bouwen. U moet ons niet komen vertellen wat 'n brug en wat water is!”

Dat stemde hem 'n toontje lager.

„Ik erken,” gaf hij toe, „dat de Hollanders knappe mannen zijn. En knappe vrouwen óók,” voegde hij er bij, met een saluut voor mijn wederhelft, die het compliment incasseerde met de kalmte waarmede de kassier van den Haagschen betaalmeester bankjes van duizend hanteert.

Maar, toen vond ik toch, dat het tijd werd om weer naar Maastricht terug te gaan. Lord Kitchener heeft wel aan zijn soldaten voorgeschreven om hoffelijk te wezen jegens dames doch alle intimiteit te vermijden, maar een dergelijke legerorder heb ik van veldmaarschalk Von Moltke nog niet gelezen. En je kunt in den oorlog niet voorzichtig genoeg zijn. Stel je voor, dat ik eens jaloersch werd en daardoor Nederland's neutraliteit in gevaar bracht!...

Den volgende dag wilde ik naar Haelen, omdat volgens



HET STADHUIS VAN ANTWERPEN.

Na de berichten die wij lazen van een Zeppelin, welke boven Antwerpen bommen uitwierp, zijn wij vol angst over de fraaie gebouwen, welke deze oude Scheldestad bevat. Een daarvan, het mooie Stadhuis aan de Groenmarkt, omringd van de oude welbekende geveltjes, beelden wij hier af. Het is een knap staal van renaissance-stijl.

geruchten daar wat te zien en te beschrijven zou wezen.

Maar mijn vrouw was er tegen. Zij had haar eigen inlichtingen.

„Het is daar Haelen en brengen,” zei ze, „'t eene oogenblik zijn de Belgen er de baas, 't andere de Duitschers en ik heb geen plezier om tusschen twee vuren te komen. Je hadt kans, dat je me als een zeef terugvond.”

Nou, dat was verstandig geredeneerd. En dat zei ik haar ook. Waarop ze opmerkte:

„Het is gelukkig, dat één van ons beiden verstand heeft.”

Nu, men heeft hier zijn verstand wel nodig, met al die ellende die over de grens komt. Je hebt er geen idee van waar de menschen vandaan komen.

Voorzichtigheid is de boodschap, want ze halen je zóó uit je neutraliteit. Ik ben dan ook druk bezig om Limburgsch te leeren. Dat is de neutrale taal bij uitnemendheid, want zoowel een Duitscher als een Belg verstaat die. De grammaire is niet moeilijk, want ze trekken zich er niemendal van aan of het „dir” of „dich” is. Mijn leermeester is zeer tevreden over mij. Hij beweert dat mijn kennis van het Limburgsch voldoende zal wezen, wanneer ik op één avond ten minste vier glazen *alt beer* kan drinken zonder het nog langer zuur te vinden. Ik heb het nu tot één glas gebracht. Dat is de lagere akte; vier is middelbaar. De meeste Maastrichtenaren hebben doctoraten, in het bierdrinken bedoel ik. Het is ongelooflijk dat die menschen dergelijke hoeveelheden zuur bier wegwerken, zonder zelf zuur te worden. Maar het tegendeel is waar; er is geen enkele zure kerel bij, allemaal goedhartig en hulpvaardig en altijd klaar om een schöpkje „alt” te offereeren.

Die gulheid heeft me nog in ongelegenheid gebracht ook.

Mijn vrouw was in het hotel gebleven, 's avonds, en ik was nog een straatje omgegaan.

„Denk er om Joopie, had ze nog gezegd — ze noemt me altijd bij m'n „van” — dat je goed ziet met wie of je omgaat en dat je je mond niet voorbijpraat.”

Nou, van die soort van raadgevingen ben ik voorzien; ik gaf maar geen antwoord. De groote kunst in de conversatie is toch om te luisteren.

Op de Parade maakte ik een praatje met een paar fabrieksmeisjes, keek eens naar de soldaten van de wacht en stak juist een versche sigaar op, toen ik werd aangesproken door een net gekleed heer van middelbaren leeftijd, die me in tamelijk goed Limburgsch óók een beetje vuur vroeg.

Van het eene woord kwam het andere en weldra waren wij evenzeer in vuur als onze sigaren. Hij steide zich niet voor, ik deed het ook niet. Hij vertelde niet waar hij vandaan kwam en wat zijn ambacht was, dus ik hield me ook van den domme. Maar hij offereerde een glas bier. Ik accepteerde en weldra zaten we ieder achter een potteke.

Toen nam ik mijn overbuurman eens goed op. Wat voor landsman was hij? Hij had, bemerkend dat mijn Limburgsch geen eerste qualiteit was, eveneens het dialect laten varen en sprak nu beschaafd Hollandsch, maar een beetje te mooi, met den vollen nadruk op de n's, die wij in den Haag altijd maar inslikken. Ook gebruikte hij veel vreemde, bepaaldelijk latijnsche uitdrukkingen. Ik dacht bij mezelf: gymnasium-opvoeding, misschien hoogeschool, te goed Hollandsch voor een Nederlander, te deftig... En plotseling kwam ik tot de ontdekking dat hij een pruik droeg!! (Hier moeten twee uitroepingsteekens komen, om goed mijn gevoel van schrik weer te geven).

Het leed geen twijfel voor mij of ik zat tegenover een spion. Maar ik liet niets merken en ik zei tot mezelf: Joopie, toon nu eens, dat je je Conan Doyle niet voor niemendal hebt gelezen, en dat in iederen reporter een Sherlock Holmes-ziel huist.

Dus: zeer groote algemeene ontwikkeling, een pruik. Twee punten van uitgang. Aan de sigaar die hij rookte was duidelijk het Bremer model zichtbaar. Derde aanwijzing. Hij begon over ons leger te praten. Of het waar was, dat er 150.000 man in Limburg waren? Ik antwoordde: meer dan het dubbele! En met het getal steeg mijn argwaan. Of ik, uit Holland komende (hoe wist hij dat?) ook vernomen had of de Koningin in Amsterdam was? Hoe of het met den treinenloop van Maastricht naar het Westen stond?

Enfin, allerlei vragen waarop ik ontwijkend antwoordde,

terwijl mijn zenuwen méér gespannen werden. Hij nam afscheid, betaalde, stond op. Ik volgde hem onbemerkt. Onderweg nam hij iets uit een zakje, at het op en wierp het zakje weg. Ik raapte het papier op. Er stond: „Stollwerk, Cöln” op en er was chocolade in geweest, waarvan ik mij overtuigde door er aan te ruiken (aan het zakje bedoel ik). Hij bleek boven een herberg te wonen. Ik noteerde straat en nummer, ging naar huis en zei niets aan mijn vrouw. Maar ik was besloten om, zooals de politieagent in *La fille de Madame Angot* zegt: d'avoir l'oeil — et le bon!

Ik sliep weinig en reeds om 6 uur den volgende ochtend, het was de 21e, stond ik in de buurt der woning van mijn onbekende verdept opgesteld. Een jongetje met een handwagen kwam voor de deur, mijn spion verscheen en spoedig werd het handwagentje beladen met allerlei vreemdsoortige instrumenten en sloegen man, jongen en wagen den weg naar buiten in. Ik volgde onbemerkt.

Meer dan een uur liepen wij. Toen was hij met jongen en wagen aangekomen op een heuveltje, een open plek. Ik kroop in het lage hout aan den weg en bespiedde hem.

Hij zette verschillende instrumenten in elkaar die veel van fotografiestoellen hadden, maar even goed konden dienen om bommen te slingeren.

Dat passen en meten van zijn toestellen, die dan hier, dan daar werden gesteld, duurde wel ongeveer drie uur.

En van tijd tot tijd keek hij met een lang instrument naar de lucht, alsof hij een vliegtuig of iets dergelijks verwachtte.

Ook beproefde hij een kleinen, door accumulatoren gevoeden, electromotor, waarvan ik het snorren kon hooren.

Even over elf uur haalde hij een chronometer uit zijn zak en gaf die aan den jongen, die er nauwlettend naar keek.

Toen verbond hij den motor met een der toestellen en keek weer naar de lucht. Heel in de verte meende ik een stip te zien, als van een vliegtuig dat nader kwam. Mijn argwaan was tot Eiffeltorenhoogte gestegen, maar ik zelf bleef op den grond liggen.

Plotseling — het was even voor half twaalf — hoorde ik den jongen zeggen: Tijd!

De motor werd in gang gezet, snorde onheilspellend... ik verwachtte een ongeluk.

Dus raapte ik al mijn vaderlandsliefde bij elkaar, sloop als een panther door het kreupelhout, vloog het heuveltje op en sloeg vastberaden mijn armen om hem heen, op het oogenblik dat hij een kijker-achtig instrument, dat er als een klein kanon uitzag, wilde richten. Middelerwijl siste ik hem in het oor:

„Je bent gesnapt, leelijke spion!”

Zijn gezicht zal ik niet licht vergeten. Het werd eerst wit, toen rood, toen roodblauw (de kleuren van onze vlag) en toen, terwijl hij nauwelijks kon ademhalen, want ik had hem stevig vast, lachte hij:

„Man, ik lach me nog een beroerte! Laat me toch los. Ik neem foto's van de zonsverduistering...”

Dat ik dan ook niet aan die belabberde zonsverduistering had gedacht!

Zijn antwoord liet mij in de grootste verbazing.

Hopende, dat het bij U van hetzelfde is,

Hoogachtend

A. S. JOOPIE,

(Oorlogscorrespondent).



De oorlog op de aarde heeft de belangstelling voor de gebeurtenissen aan het uitspansel, de Zonsverduistering, blijkbaar niet weggenomen.



Deze interessante opname van de Zonsverduistering op 21 Augustus geeft het verschijnsel zeer fraai weer.